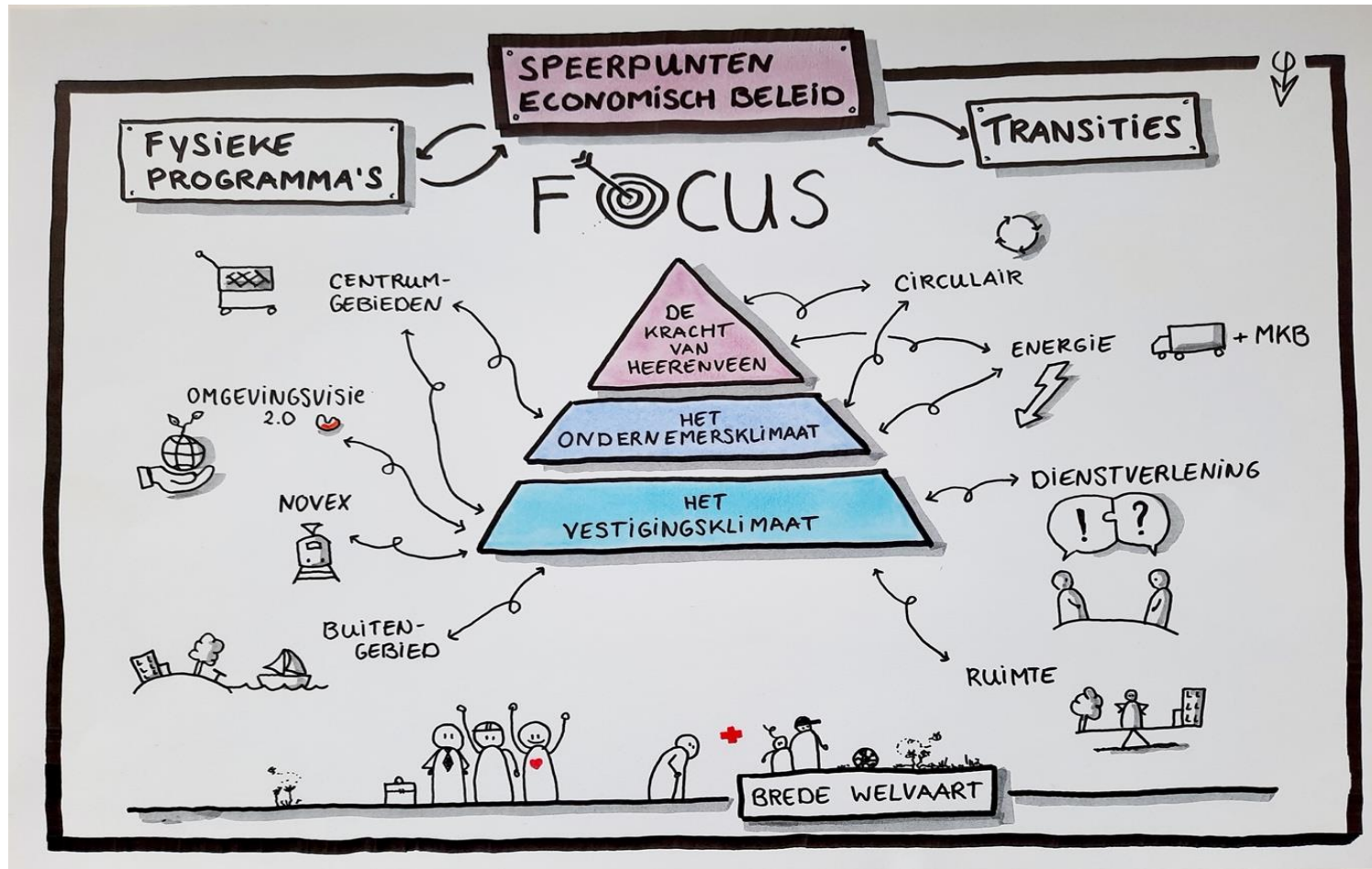

Uitvoeringsagenda economie 2024 - 2025

"Samen aan de slag met de economische visie "Werken voor Heerenveen 2020-2030"

Inhoudsopgave

1. Uitvoeringsagenda economie 2024 -2025	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Van visie naar uitvoering	3
1.3 De kracht van Heerenveen	3
1.4 Regionale samenwerking	5
1.5 Participatie	5
2 De economie van Heerenveen	7
2.1 Werkgelegenheid	7
2.2 Opvallende kenmerken	8
3 Uitwerking van de opgaven	10
3.1 Verbindende rol staat centraal	10
3.2 De kracht van Heerenveen	10
3.3 Het ondernemersklimaat	11
3.4 Het vestigingsklimaat	12
4. Uitvoering en coördinatie van de activiteiten	15
4.1 Coördinatie	15
4.2 Financiën	15
5. Bijlagen	18

1. Uitvoeringsagenda economie 2024 -2025

1.1 Aanleiding

In 2019 is de economische visie 2020-2030 “Werken voor Heerenveen” vastgesteld door de raad. In het beleid is de ambitie geformuleerd voor een duurzame en vitale economie in Heerenveen in 2030. Daar werken we met elkaar aan! In het hoofdlijnenakkoord en de door de raad vastgestelde raadsagenda 2022-2026 en het meerjarenplan (MJP-deel 2) staan de prioriteiten benoemd die onder andere over de economie gaan. De programma’s *circulaire samenleving* en *energie voor morgen* zijn bijvoorbeeld ook van belang voor ondernemers. Samen met ondernemers, onderwijsinstellingen en regionale partijen wil het gemeentebestuur daaraan werken.

Onze visie, de stip op de horizon, is niet veranderd. Maar het bijbehorend economisch uitvoeringsprogramma en de geplande activiteiten hebben vier jaar later wel behoefte aan een herijking en actualisering. De gemeente heeft weinig invloed op macro-economische ontwikkelingen (zoals de rentestanden en de energiemarkt). Maar op lokaal en regionaal niveau kan en wil de gemeente Heerenveen ondernemers zo goed mogelijk faciliteren en de transities¹ aanjagen.

De gemeente Heerenveen wil een gastvrije en aantrekkelijke gemeente zijn voor ondernemers. Waar bedrijven elkaar versterken en waar ondernemers bijdragen aan een duurzame en vitale economie. De gemeente werkt actief samen met ondernemers aan deze opgaven en

“Ik bin grutsk op alle ûndernimmers yn de gemeente Heerenveen, tegjearre wurkje wy oan in duorsume en toekomstbestendige economy!”

Hedwich Rinkes, wethouder

we zien ook dat de aandachtsgebieden in de loop van de tijd verschuiven. We willen een wendbare organisatie zijn die inspeelt op nieuwe ontwikkelingen en op behoeften vanuit onze inwoners en ondernemers.

1.2 Van visie naar uitvoering

Flexibiliteit is hard nodig. Denk aan de energietransitie, digitalisering, duurzaamheidsopgaven en de effecten daarvan op de arbeidsmarkt. Al deze ontwikkelingen manifesteren zich steeds sneller. Alleen door goede samenwerking tussen ondernemers, overheid en onderwijs zijn deze vraagstukken op te lossen. Het gaat in de economie niet alleen om winkels en bedrijventerreinen. Het gaat ook om snelle veranderingen in branches, om andere gevraagde kwaliteiten van de beroepsbevolking, andere typen werk- en woonmilieus en veranderingen in pendelstromen.

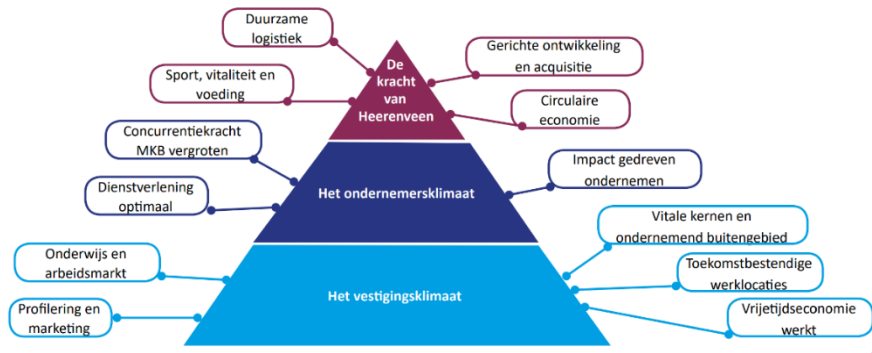

Deze economische uitvoeringsagenda (in lijn met de visie op 2030) is met die gedachte opgesteld en met focus op de uitvoering in 2024 en 2025. We blijven flexibel en houden rekening met alle ontwikkelingen die op ons en de ondernemers afkomen. Daarom wordt deze uitvoeringsagenda over twee jaar geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

1.3 De kracht van Heerenveen

De economische visie 2020-2030 vormt de inhoudelijke basis voor de nieuwe uitvoeringsagenda. Heerenveen is al jaren banenmotor van Fryslân. Wij streven ernaar dat alle inwoners van de gemeente profiteren van deze ontwikkeling. We kiezen bewust voor verantwoorde

en slimme groei die bijdraagt aan onze brede welvaart en die leidt tot een krachtige, toekomstbestendige economie met een onderscheidend profiel. De visie is als een soort piramide. De basis is een goed vestigings- en ondernemersklimaat.

Inspelen op de kracht van Heerenveen

De kracht van Heerenveen staat voor de stuwende sectoren. Deze geven onze gemeente een specifieke werkgelegenheidsstructuur. Heerenveen kent een aantal sterke (stuwende) bedrijfstakken, namelijk logistiek (groothandel, vervoer en opslag) en industrie, en de gemeente wil een voorbeeld zijn in de circulaire economie.

Er ontstaat enige regionale clustervorming rondom de voedingsmiddelenindustrie en de zorg. Onze inzet is erop gericht om de stuwende sectoren te stimuleren met een aantal gerichte activiteiten.

Het ondernemersklimaat

Het brede MKB (ondernemingen tot 250 werknemers) is de motor van onze lokale economie. We willen graag dat ons midden- en kleinbedrijf vitaal is en goed draait. Daarin willen we faciliteren, bijvoorbeeld door een goed werkend ondernemersloket, adequate dienstverlening en accountmanagement. We stimuleren innovatie, duurzame keuzes, kennisuitwisseling en samenwerking tussen ondernemers onderling. Dit

doen we ook in samenwerking met regionale partners zoals Yn Business en de NOM.

De opgave "stimuleren van impact gedreven ondernemerschap" is integraal onderdeel van de andere opgaven geworden. De aandacht voor brede welvaart, duurzaamheid en een bijdrage aan de regionale economie en "de Mienskip" is inmiddels verweven in alle speerpunten. Daarmee is het niet meer nodig dit als apart speerpunt uit te werken.

Versterken van het vestigingsklimaat

Heerenveen biedt ruimte om te ondernemen, maar is ook zuinig op het mooie landschap. Daarin moet een goede balans zijn. We investeren daarom in het vestigingsklimaat en zorgen voor toekomstbestendige bedrijventerreinen, levendige kernen en goede toeristisch recreatieve voorzieningen. We werken samen met onderwijs en ondernemers. We zijn trots op de kwaliteiten van ons gebied en dit dragen we samen met onze partners professioneel uit. Een belangrijk deel van onze werkgelegenheid is te vinden op bedrijventerreinen. We voeren een actief uitgiftebeleid (bijvoorbeeld op circulariteit) en hebben daarbij aandacht voor de kwaliteit en duurzaamheid. Als gemeente zorgen we niet alleen voor de juiste randvoorwaarden en de infrastructuur waardoor ondernemers kunnen ondernemen. We investeren ook in circulariteit en duurzaamheid.

Transitielijnen

In het hoofdlijnenakkoord heeft het college transitiebeschrijvingen die de komende jaren op ons afkomen. Een transitie is een structurele verandering van de maatschappij die het resultaat is van grote ontwikkelingen op bijvoorbeeld het gebied van economie, technologie of een sociaal-culturele ontwikkeling. Het college ziet de volgende transitiebeschrijvingen op zich afkomen:

- De zorgtransitie: de beweging naar positieve gezondheid, preventie, eenvoud en eigen regie.
- De sociale transitie: de beweging naar een nieuw sociaal netwerk en burgerinitiatieven en de beweging naar gelijke kansen voor

iedereen, een sterk sociaal weefsel, toegang voor iedereen en actief burgerschap.

- De woontransitie: de beweging naar groeien en versnellen, naar meer regie bij de overheid.
- De circulaire transitie: de beweging naar een samenleving zonder verspilling. Van afval naar grondstof en een leefbare toekomst voor iedereen.
- De ruimte transitie: de beweging naar een afgewogen inrichting van de schaarse ruimte waar water, klimaat, natuur, milieu, bereikbaarheid een plek moeten krijgen zodat de ruimte toekomstbestendig en leefbaar blijft.
- De energietransitie: de beweging naar nieuwe vormen van energieproductie en energiegebruik, naar schone energiebronnen.
- De overheid transitie: de beweging naar echt werken van buiten (vanuit de samenleving) naar binnen. Het verkleinen van de kloof tussen inwoner en politiek. De beweging naar een nieuwe balans tussen inwoner, markt en overheid.

Al deze transities zijn in meer of mindere mate van belang voor onze ondernemers en ons vestigingsklimaat.

1.4 Regionale samenwerking

De economie stopt niet bij de gemeentegrenzen. Binnen de F4 werken we bijvoorbeeld actief samen aan economische thema's als het vestigingsklimaat, promotie en acquisitie, en innovatie. Economie en arbeidsmarkt zien we als een regionale opgave. Op deze manier werken de economische beleidsprogramma's met een stevig lokaal fundament en voorkomen we onnodige overlap in activiteiten. Samen met de F4 gemeenten willen we Fryslân positioneren als sterke regio om te ondernemen.

De vrijetijdseconomie en toeristische profilering pakken we op in regionaal verband met onze collega's in Zuidoost Friesland. Ook stemmen we bijvoorbeeld de programmering van bedrijventerreinen met elkaar af.

IPF: Economische samenwerking in de regio

Stichting Innovatiepact Fryslân (IPF) is de Economic Board van Fryslân en bestaat uit een strategisch platform en een netwerk. Het is een pact waar ondernemers, onderwijs en overheden strategisch samenwerken en programma's uitvoeren vanuit de Economische Samenwerkingsagenda Blue Delta. In het jaarplan 2024/2025 heeft IPF diverse speerpunten voor de uitvoering benoemd. Samen met het IPF en de regionale partners maken we afspraken over de uitvoering.

1.5 Participatie

De uitvoeringsagenda is *voor* en *door* ondernemers. Tijdens het opstellen zijn daarom een aantal gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van ondernemersverenigingen en ondernemers uit de hele gemeente. Daarnaast hebben we de concept uitvoeringsagenda online beschikbaar gesteld voor een korte periode om reacties op te halen. Ondernemers zijn actief geïnformeerd over de aanpak en de prioriteiten, en dat blijven we doen.

Input ondernemers

Tijdens de algemene ondernemersbijeenkomst op 14 maart 2024 kwamen drie thema's aan bod: duurzaamheid, gemeentelijke dienstverlening en wonen & werken. Het thema duurzaamheid speelt bij ondernemers, maar het zou beter kunnen. De noodzaak van verduurzaming wordt nog niet genoeg gevoeld. Bedrijven kennen elkaars energiebehoefte vaak niet. Subsidies lijken nu meer gericht op inwoners en op het inhuren van adviseurs. Er is vraag naar subsidies die gericht zijn op de realisatie van maatregelen. Ook is er behoefte aan een contactpersoon binnen de gemeente die bedrijven kan ondersteunen bij verduurzaming.

Op het gebied van wonen en werken, is het onder andere belangrijk dat Heerenveen een aantrekkelijk centrum heeft. Voor het aantrekken van jongeren is het belangrijk dat er genoeg betaalbare woningen zijn in de gemeente. Ook wordt er ingezet op de samenwerking tussen bedrijven en onderwijsinstellingen.

Qua gemeentelijke dienstverlening, werd opgemerkt dat het vergunningsproces soms stroperig functioneert. Ook kan de communicatie rondom (weg)werkzaamheden verbeterd worden. Ook worden ondernemers geconfronteerd met veel nieuwe nationale en Europese wetgeving. Zij zijn niet altijd op de hoogte of voorbereid van dit nieuwe beleid. Advies aan de gemeente is om hier duidelijk en regelmatig over te communiceren. Ook wordt het gewaardeerd als de gemeente regelmatig bijeenkomsten organiseert.

Input ondernemersverenigingen

Op 28 maart 2024 vond er een bijeenkomst plaats met vertegenwoordigers van de ondernemersverenigingen. Hierbij zijn enkele feiten en cijfers gepresenteerd, de kansen en mogelijkheden en de opzet voor de uitvoeringsagenda. Aan de besturen is gevraagd wat zij vinden van de economische samenwerking in Heerenveen, met de gemeente en ook onderling. Samengevat zijn de volgende conclusies uit dat gesprek naar voren gekomen.

- Dit was een positieve bijeenkomst, goed om elkaar regelmatig op te zoeken.

- De samenwerking is goed tussen de gemeente en ook de ondernemersverenigingen onderling. We moeten het wel blijven onderhouden en periodiek blijven afspreken.
- Focus moet op "coalitions of the willing", soms kan je niet iedereen meekrijgen en dat is niet erg, richt je dan op degenen die wel willen.
- Vast aanspreekpunt voor de ondernemersverenigingen (lijstje met naam en contactgegevens) is gewenst (dit wordt verzonden).
- Oproep aan gemeente (en politiek algemeen) om voldoende aandacht te hebben voor de dorpen en dan met name woningbouw en goede communicatie.
- Duurzaamheid, circulariteit etc. zijn belangrijk maar vergeet ook niet de "dagelijkse" problemen of wensen van ondernemers, zij zorgen voor werkgelegenheid, en zij hebben niet altijd tijd voor meer ambitieuze doelstellingen of vergezichten.

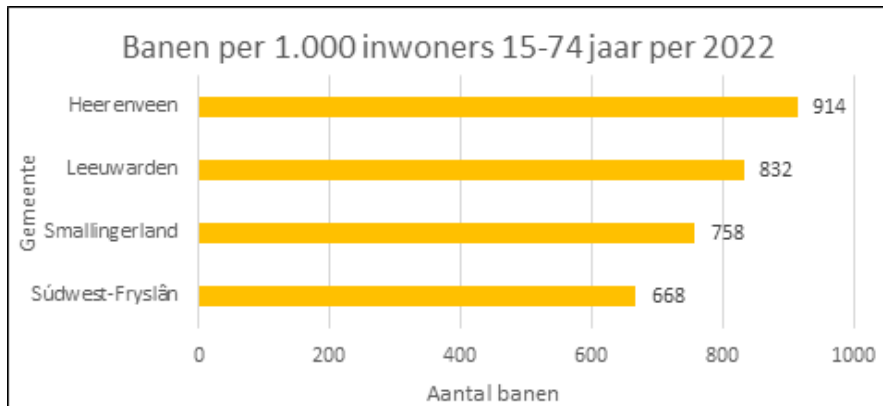
"Ûndernimmers soargje foar wurkgelegenheid en moatte derby harren bedriuw elke moanne draaiende hâlde. Dat wurdt wol ris ferjitten troch de polityk."

Undernimmer út Hearrenfean

2 De economie van Heerenveen

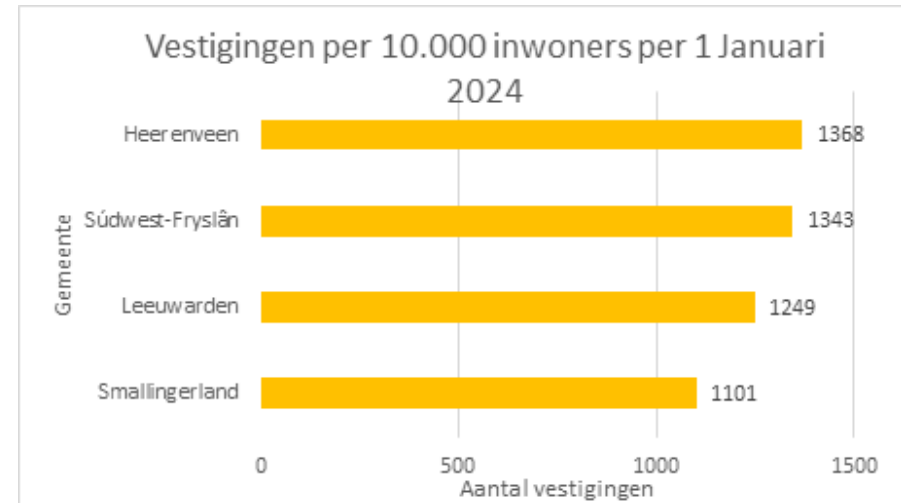
2.1 Werkgelegenheid

De gemeente Heerenveen heeft in verhouding het meeste aantal banen in Fryslân (ca. 35.000 ten opzichte van 50.000 inwoners). Gezondheid, detailhandel en de bouw zijn de drie sectoren met de meeste bedrijfsvestigingen. Qua werkgelegenheid vormen de zorg, zakelijke dienstverlening en het brede MKB de ruggengraat van de lokale economie. De werkgelegenheid is de afgelopen jaren sterk gestegen en de werkloosheid is vergeleken met het landelijk gemiddelde erg laag (3,4%). Meer cijfers over de lokale economie treft u aan in de bijlagen.

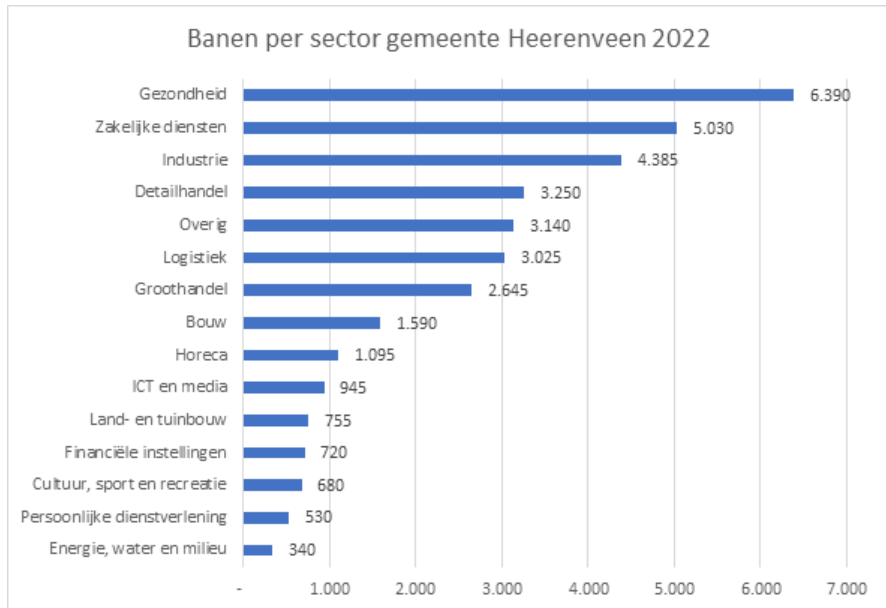
Bron: CBS

In de bovenstaande tabel is het aantal banen weergegeven in vergelijking met de F4-gemeenten in Fryslân. Het bevestigt dat de gemeente Heerenveen een sterke concentratie van werkgelegenheid heeft.

Bron: CBS

In bovenstaande tabel staat het aantal bedrijfsvestigingen vergeleken met de F4-gemeenten. Deze aantallen zijn inclusief Zzp'ers wat voor een groot deel de toename verklaart (dit speelt in alle gemeenten).

Bron: LISA

In bovenstaande tabel is goed te zien hoe de werkgelegenheid is verdeeld over de verschillende sectoren. Mede door de vestiging van een aantal grote zorginstellingen in Heerenveen is dat de grootste sector.

2.2 Opvallende kenmerken

Als inspiratiebron voor het opstellen van de uitvoeringsagenda hebben we bijzonderheden en opvallende zaken van de lokale economie in de gemeente Heerenveen in beeld gebracht.

Sport en gezondheid als bron van innovatie

Heerenveen is door Sportstad Heerenveen een (boven)regionaal centrum voor (top)sport, werk en voorzieningen. Dit is een stevige basis

voor toekomstbestendige én nieuwe werkgelegenheid. Om het (top)sportprofiel en de bijbehorende economische spin-off op lange termijn vast te houden, is het belangrijk dat (de gebieden rondom) Sportstad en Thialf aantrekkelijk zijn en goed blijven functioneren. Naast sport en gezondheid zijn technologische bedrijven en de maakindustrie belangrijke aanjagers van innovatie in Heerenveen. Om hier succesvol in te kunnen zijn is er een goede samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijsinstellingen nodig. We hebben ook in F4 verband de ambitie om de samenwerking te verbeteren.

Ruimte en bereikbaarheid

De goede bereikbaarheid van Heerenveen (dankzij o.a. de directe ligging aan twee snelwegen, de treinverbinding en waterverbindingen) en de beschikbare ruimte dragen direct bij aan het gunstige vestigingsklimaat. Vele bedrijven hebben om die reden al gekozen voor een van de werklocaties zoals het Internationaal Bedrijvenpark Friesland. Bijna 40% van het aantal banen is gevestigd op de bedrijventerreinen in de gemeente Heerenveen.

De bereikbaarheid en propositie van Heerenveen zal nog beter worden. De komst van de Lelylijn via Heerenveen is veel meer dan een snelle verbinding tussen Noord-Nederland en de Randstad. Het is de kwalitatieve verbinder van mensen, banen, zorgcentra, innovatieclusters, toeristische hotspots, onderwijs en kennisinstellingen. De Lelylijn is een katalysator voor sociale, economische en ruimtelijke ontwikkelingen.

Sterke winkelgebieden

De centrumgebieden in Heerenveen, Akkrum, Jubbega en Aldeboarn vormen een sterke basis voor de detailhandel en voorzieningen. Voor bezoekers en inwoners zijn goede winkelgebieden en behoud van het huidige voorzieningenniveau van groot belang. Daarom investeren wij in samenwerking en de kwaliteit van de openbare ruimte. Door de enorme groei van onlinehandel en e-commerce is de detailhandel een sector die

grote uitdagingen kent. Dit biedt kansen voor ondernemers maar het zet ook de winkelgebieden onder druk. Daarom hebben we bijzondere aandacht voor sterke winkelgebieden.

Interne aspecten	Externe aspecten	
STERKTES • Sterke economische ontwikkeling: 'banenmotor' voor de regio. • Circular Valley: samenwerking bedrijven. • Aanwezigheid van sterke sectoren o.a. transport, voedselbedrijven en sportinstellingen. • Bereikbare locatie: het logistieke knooppunt van Fryslân.	KANSEN • Circulariteit verder aanjagen bij de gevestigde bedrijven. • Meer inzetten op energie(transitie), klimaatadaptatie en biodiversiteit. • De ontwikkeling van werklocaties. • Meer inzetten op kwaliteit toerisme. • Versterken ondernemersbetrokkenheid bij sport en cultuur. • Ontwikkeling van de Lelylijn.	+
ZWAKTES • Capaciteit voor uitvoering ambities. • Sommige sectoren sterk vertegenwoordigd, kwetsbaarder voor schommelingen in conjunctuur. • Onderlinge samenwerking (onderwijs arbeidsmarkt).	BEDREIGINGEN • Vergrijzing en arbeidstekorten en voorspelde bevolkingskrimp. • Druk op ruimte en milieu. • Mogelijke verplaatsing/sluiting ziekenhuis Tjongerschans. • Netcongestie en energiezekerheid.	-

3 Uitwerking van de opgaven

3.1 Verbindende rol staat centraal

In dit hoofdstuk beschrijven we op hoofdlijnen hoe het beleid in de praktijk wordt gebracht, samen met en voor ondernemers. Het is belangrijk om te onthouden dat gemeentelijke werkzaamheden gericht op ondernemers een verbindende en een inhoudelijke kant heeft. Extern dus ook in regionaal verband, werken we samen met ondernemers en instellingen aan de juiste randvoorwaarden. Intern betrekken we andere teams en collega's bij het economisch beleid. Inhoudelijk adviseren we het bestuur over economische zaken en ontwikkelingen. We helpen ondernemers met vestigen of ondernemen, maar het ondernemen doen zij zelf. We hebben als gemeente zeker invloed op de lokale economie, maar die invloed is niet altijd heel specifiek en meetbaar.

3.2 De kracht van Heerenveen

1. Een toekomstbestendig duurzaam logistiek knooppunt

Doelstellingen

- Het logistieke cluster in Heerenveen heeft een voorbeeldfunctie en loopt voorop waar het gaat om vergroening en verduurzaming van de sector.
- Het realiseren van een samenhangend logistiek cluster in de regio.

Wat gaan we doen?

1. Intensiveren van het strategisch accountmanagement in deze sector. De inzet is gericht op het verbinden van bedrijven aan en met dit cluster, aandachtspunten personeel, kennisontwikkeling en duurzaamheid.
2. We doen een onderzoek naar de wenselijkheid en haalbaarheid van een Clean Energy Hub. Ook in relatie tot verdere ontwikkeling van Klaverblad Noordoost. Dit onderzoek volgt uit de logistieke visie, waarin ambitieniveau 2 door het college van B&W is vastgesteld.

3. Heerenveen neemt deel aan het Top Dutch programma. Begin 2024 wordt er een enquête gehouden. Doel is om gericht acquisitie te kunnen voeren op bedrijven die toegevoegde waarde hebben in de sector.
4. We faciliteren waar mogelijk initiatieven van ondernemers voor het verduurzamen van verladingsstromen.
5. Gemeente Heerenveen draagt bij het aan het Haven Netwerk Fryslân. Dit is een stichting van en voor haven gebonden en logistieke bedrijven. De "natte" economie maakt een transitie mogelijk naar een duurzame en circulaire economie. Meer vervoer over water ontlast het wegennet en past in een goede bereikbaarheid.

2. Economische kansen voor sport, vitaliteit en voeding

Doelstellingen

- We hebben in beeld welke kansen er liggen voor een netwerk van samenwerkende partijen rondom het thema sport, vitaliteit en voeding.
- Het ontstane netwerk heeft een positieve uitwerking op het leefklimaat en imago van Heerenveen.

Wat gaan we doen?

1. Door gericht te investeren in het bouwen van netwerken en samenwerkingsverbanden van bedrijven stimuleren we netwerkvorming. Dit houdt bijvoorbeeld in dat we ondernemers aan elkaar verbinden, relevante partijen opzoeken en bijvoorbeeld bijeenkomsten organiseren.
2. De komende twee jaar willen we meer duurzame relaties en netwerken opbouwen met bedrijven die zich richten op de specifieke kracht en speerpunten van Heerenveen.

3. Versterken van de circulaire economie

Doelstellingen

- Heerenveen wordt dé plek in Fryslân (Circular Valley) voor bedrijven en instellingen die innoveren op het gebied van circulaire economie (met name kunststof en circulaire plastics).
- De gemeente heeft een aanzuigende werking op partijen en instellingen actief in de circulaire economie, dankzij gerichte profilering van Heerenveen als dé plek die ruimte voor innovatie combineert met een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor circulaire bedrijven.

Wat gaan we doen?

1. Samen met betrokken partijen en ondernemers voeren we de plannen voor Circular Valley uit. Heerenveen is vanaf 2024 herkenbaar als Circular Valley (communicatie in- en extern). Verder strategisch qua communicatie uitwerken in 2024 en o.a. groot beeldmerk plaatsen. Doorlopende communicatie en ook lanceren middels bijeenkomsten. We maken een overzicht van de activiteiten die rondom bedrijven spelen, gaan dit actief monitoren en de goede voorbeelden delen via communicatie Circular Valley.
2. We voeren gesprekken met bedrijven die zich op Haskerveen willen vestigen. Er zijn selectiecriteria opgesteld met aandacht voor duurzaamheid en circulariteit. In 2024 start de uitgifte, hier willen we van leren en mensen intern opleiden, zodat we mogelijk Klaverblad Noordoost en andere locaties nog meer circulair kunnen (her)ontwikkelen.
3. We zetten strategisch accountmanagement in op circulaire bedrijven. We bouwen relaties op met de ondernemers en breiden het netwerk steeds verder uit, tot een positieve beweging met impact. We inspireren ondernemers middels bijeenkomsten en leggen actief verbindingen tussen partijen. We organiseren minimaal twee inspiratiesessies per jaar i.s.m. Samen Circulair.
4. De gemeente faciliteert het Nationaal Testcentrum Circulaire Plastics met onder andere het circulair ambachtscentrum. We zoeken actief naar passende samenwerkingsverbanden buiten

onze gemeentegrenzen die onze gemeentelijke bedrijven versterken of onze ketens sluitend maken. Een goed voorbeeld is deelname aan het provinciale Programma Fryslân bouwt Circulair 2024-2026 voor o.a. het sluiten van de biobased keten.

5. Ontwikkelen van een marketing/profileringstrategie voor Circular Valley passend in de provinciale aanpak circulaire economie en Circulair Friesland.
6. De gemeente werkt sterk samen in het (Europese) circulaire netwerk. Het netwerk zorgt voor lobby, financiering en profilering. We zijn ook lid van de relevante netwerken Chemport en Vereniging Circulair Friesland. Via deze partijen voeren we Europese lobby voor wetgeving, financiering en positionering. Een voorbeeld hiervan is de aanvraag Hubs4circularity.

3.3 Het ondernemersklimaat

1. Vergroten van de concurrentiekracht van het MKB

Doelstellingen

- Optimaliseren van de gemeentelijke dienstverlening aan ondernemers.
- Weten wat er speelt bij het lokale bedrijfsleven.
- Laagdrempelig toegankelijk maken van het kennis- en ondersteuningsnetwerk dat regionaal, nationaal en Europees beschikbaar is.

Wat gaan we doen?

1. Om de dienstverlening naar ondernemers goed te kunnen uitvoeren is de interne samenwerking tussen het de accountmanagers en andere afdelingen (beleid en uitvoering) van groot belang. De accountmanagers zijn het directe aanspreekpunt voor ondernemers. Er zijn ook andere teams die veel contacten hebben met ondernemers of zakelijke producten leveren (bijvoorbeeld vergunningen). De wisselwerking tussen de verschillende afdelingen en teams bij dit soort processen is belangrijk, zoals handhaving, IBOR, ruimtelijke ordening, duurzaamheid en bouwplannen.

2. Communicatieplan EZ. We willen meer structuur en continuïteit aanbrengen in de informatievoorziening aan ondernemers (o.a. social media). Daarbij hoort ook het verbeteren van informatievoorziening op de website.
3. Passend bij de omgevingswet willen we adaptief en vraaggericht werken, dicht bij de ondernemers en inwoners. Ketensamenwerking binnen de organisatie kan verbeteren (vergunningen en handhaving, IBOR), bijvoorbeeld door een periodiek overleg waarin specifieke ondernemersdossiers besproken worden. De nieuwe omgevingstafel moet hier een positie in krijgen.
4. Onderzoeken van de mogelijkheden voor starters. Bijvoorbeeld het organiseren van een startersactiviteit in samenwerking met Súdwest-Fryslân en De Fryske Marren.
5. Onderzoek naar en de implementatie van een relatiebeheersysteem met daarin relevante gegevens, afspraken, gespreksnotities, interesses van ondernemers. Het is belangrijk dat dit systeem toegevoegde waarde heeft voor de dienstverlening en in overeenstemming is met AVG-richtlijnen.
6. Het organiseren van werkbezoeken met bestuurders bij bedrijven en representatie momenten in samenwerking met de communicatie-afdeling.
7. Faciliteren van de "Big 10". Dit is een informele samenwerking van een deel van de grootste bedrijven in Heerenveen.
8. Intensiveren van onze samenwerking met de ondernemersverenigingen, de parkmanager en de centrummanager. Zij werken voor en dicht bij de ondernemers en zien daardoor goed wat er speelt.

3.4 Het vestigingsklimaat

1. Toekomstbestendige werklocaties

Doelstellingen

- Heerenveen behoudt haar positie als één van de aantrekkelijke vestigingslocaties van Noord-Nederland door een attractief, toekomstbestendig en concurrerend aanbod van werklocaties afgestemd met de F4 gemeenten.

- Het voorkomen van leegstand.
- De bedrijven in de buitengebieden hebben voldoende 'ruimte' om te ondernemen.

Wat gaan we doen?

1. Het monitoren en herijken van het regionaal bedrijventerreinplan. Het is een verplicht kader wat wordt vastgesteld door het gemeente- en provinciebestuur.
2. Inzicht in lokale herstructureringsopgaven en kansen voor bestaande bedrijventerreinen.
3. We verzorgen de uitgifte van bedrijventerreinen, zoals de kavelverkoop, selectie en opstellen criteria en goede voorwaarden. De ontwikkeling en uitgifte van Klaverblad Noordoost begint in 2024 (passend in de transitielijn circulair). Het is mede afhankelijk van het markttempo, hoeveel werk we hieraan hebben.
4. In provinciaal verband wordt gewerkt aan een energievisie. Om de energietransitie mogelijk te maken op bedrijventerreinen is goede samenwerking nodig. Samen met de ondernemers kijken we naar verdere mogelijkheden om de samenwerking collectief te verbeteren. Dit is met name nodig om de gewenste slagen te maken richting verduurzaming en netcongestie.
5. Er komt een provinciaal onderzoek grootschalige werklocaties en een regionaal economische ontwikkelstrategie, hier werkt Heerenveen actief aan mee.
6. Bijdragen aan de omgevingsvisie 2.0 met aandacht voor werklocaties.

2. Vrijtijdseconomie die werkt voor de regio

Doelstellingen

- Doordachte groei van de vrijetijdseconomie en het aantal bezoekers, passend bij de identiteit van Heerenveen, de draagkracht van de verschillende gebieden en het gevestigde MKB.
- Heerenveen en de regio Zuidoost Friesland ontwikkelen zich tot volwaardige vrijetijdsbestemming.

Wat gaan we doen?

1. Uitvoeringsprogramma gastvrijheidseconomie actualiseren. Het is wenselijk om een kader te hebben voor onze eigen inzet, bijvoorbeeld continueren ambitie waterrecreatie (op basis van visie waterrecreatie t/m 2025).
2. Regionale samenwerking doen we in Zuidoost Friesland maar ook de samenwerking met gemeente De Fryske Marren en Leeuwarden zijn van belang. Bijvoorbeeld in verband met de marktruimte voor verblijfsaccommodaties, maar ook profilering van de watersport. Komende jaren zetten we hier meer op in.
3. Wijziging en uniformering van liggelden passantenplekken in Akkrum, Aldeboarn en Heerenveen (centrum, Nijehaske, Engelenvaart). Hierbij onderzoeken we de mogelijkheden van een digitaal betaalsysteem.
4. Evaluatie toeristenbelasting. Naar aanleiding van de eerder ingevoerde verhoging en de impact daarvan op het toerisme informeren we de gemeenteraad over de effecten.
5. We werken vanuit de Gemeenschappelijke Regeling (GR) aan een toekomstvisie op Recreatieschap Marrekrite. Dit kan leiden tot een wijziging in de deelnemersbijdrage.
6. Bij alle ruimtelijke beleidsvisies (programma buitengebied, omgevingsvisie/plan, Fplg) en ontwikkelgebieden meer aandacht voor het recreatieve gebruik van de eigen omgeving.
7. Verbeteren en versterken toeristische voorzieningen, onder andere volgend uit de regiodeal.
8. Verkennen camperbeleid. Een nieuw betaalsysteem kan ondersteunend zijn. Marrekrite heeft hier een analyse op uitgevoerd, maar er is nog geen richting bepaald.
9. Advisering grootschalige ontwikkelingen zoals hotels en recreatiezone Akkrum.
10. Deelname provinciaal beleid en onderzoek vitale verblijfsaccommodaties. Het onderzoek is afgerond, de volgende stap is het landschapsgericht toezichtskader.
11. De provincie Fryslân maakt een start met de Gebruikersvisie landrecreatie. Hier zijn we bij betrokken en leveren input.
12. Op peil houden en verbeteren knooppuntennetwerk wandelen en fietsen en ATB route Oranjewoud.

13. Toeristische data op orde. Mogelijk ontwikkelen van een digitaal nachtregister in provinciaal verband.

3. Bruisende, vitale kernen, ondernemend buitengebied

Doelstellingen

- Aantrekkelijke en bereikbare kernen Heerenveen, Akkrum en Jubbega met een goed voorzieningenniveau, economische vitaliteit en gezonde mix van functies.
- Vernieuwende vormen van samenwerking en nieuwe economische activiteiten die ontstaan uit cross-overs.
- Behoud van economische dynamiek in het buitengebied.

Wat gaan we doen

1. Deelname aan het provinciaal koopstromenonderzoek en het actualiseren van de SWOT-analyse Friese Winkelgebieden.
2. Evalueren Visie Detailhandel en Horeca inclusief het monitoren van de ontwikkelingen
3. Onderzoeken van de mogelijkheid voor het opstellen van een horecavisie.
4. We doen een evaluatie van de winkeltijdenverordening 2024 en informeren de raad hierover, de raad stelt de verordening vast.
5. Ondernemen in het buitengebied vraagt onze aandacht. We gaan input leveren voor onder andere de omgevingsvisie 2.0, programma buitengebied, FPLG en NOVEX, Programma ruimte.
6. We willen een beter relatiebeheer voor centrumondernemers in Heerenveen, Akkrum en Jubbega opzetten.
7. Ondernemers stimuleren bij de ambitie om Projecten als Cityhub en "same day delivery" op te schalen.

4. Onderwijs en arbeidsmarkt klaar voor de toekomst

Doelstellingen

- Heerenveen wil dat haar ondernemers kunnen door ontwikkelen. Hiervoor is menselijk kapitaal (arbeidskrachten met de passende

vaardigheden én kennis) nodig. Dit is bij uitstek een regionaal vraagstuk.

- In F4 verband, provinciaal en noordelijk gezamenlijk projecten stimuleren om aan de problematiek van voldoende arbeidspotentieel en kennisontwikkeling te werken.

Wat gaan we doen?

1. Knooppunt Heerenveen is een netwerkorganisatie en een fysieke plek om het onderwijs en ondernemers dichterbij elkaar te brengen. We willen de gemeentelijke betrokkenheid verder invullen en financieel bijdragen.
2. On Stage: actief deelnemen, uitdragen en financieel bijdragen, evenals de initiatieven Techniek en zorg tastbaar.
3. Via het Knooppunt, de F4 samenwerking, het IPF en andere netwerken stimuleren we het onderwijs en de arbeidsmarkt richting circulaire economie. Dit is een lange termijn investering.
4. Overwegen of we het evenement Meer dan Werkgever een vervolg kunnen geven (mede afhankelijk van de beschikbare capaciteit bij EZ en MO).

5. Profilering en marketing

Doelstellingen

- Meer bovenregionale exposure van Heerenveen en Fryslân, zodat de reikwijdte van (inter-)nationale acquisitie én het marktbereik van het bedrijfsleven groeien.
- Optimale profilering van de regio, de kwaliteiten in het buitengebied (landschap, natuur en landgoederen) en de kernen, zodat er méér en qua identiteit passende bezoekers komen.
- Het bestaande bedrijfsleven en organisaties beter aanhaken bij evenementen en initiatieven die het imago van Heerenveen versterken.
- Bedrijven beter laten aanhaken op onze economische propositie in F4 en noordelijk verband.

Wat gaan we doen

1. Het vaststellen van onze merkidentiteit passend bij de visie en focus van de gemeente.
2. Door ontwikkelen van Heerenveen 'n Gouden Plak (regiomarketing en financiële bijdrage).
3. Onze merkidentiteit verankeren in de proposities van andere partijen, zoals Het Andere Friesland, Friesland Convention Partners, Merk Fryslân e.d.
4. Profilering van waterrecreatie in Heerenveen.

4. Uitvoering en coördinatie van de activiteiten

4.1 Coördinatie

Het college van B&W is bestuurlijk verantwoordelijk voor het aansturen en monitoren van deze uitvoeringsagenda. De organisatie, onder leiding van de gemeentesecretaris en het management voert de taken uit. De uitvoering doen we zoveel mogelijk met onze eigen beschikbare mensen en middelen. Economische ontwikkeling is een integrale opgave. Er wordt dus altijd in afstemming met andere afdelingen en beleidsprogramma's gewerkt. Waar nodig werken we met integrale projectteams en samen met de ondernemers en de onderwijsinstellingen.

4.2 Financiën

De activiteiten en projecten in deze uitvoeringsagenda worden uitgevoerd binnen de huidige kaders van de begroting. Het overgrote deel van de beschikbare middelen is vastgelegd in meerjarige verplichtingen zoals subsidies. De twee grote bedragen zijn bijdragen vanuit de ondernemersfondsen, waarvan de middelen door ondernemers zelf worden gegenereerd via de reclamebelasting en de OZB. Onderstaand overzicht heeft een informatief doel, de begroting is altijd leidend.

Formatie

Het merendeel van de bestaande en nieuwe activiteiten kost tijd, kennis en kunde van onze medewerkers in het team economische zaken. We

zijn ons ervan bewust dat het de genoemde activiteiten ook tijd en soms geld kosten van ondernemers en vrijwilligers, die vaak in eigen tijd naast hun ondernemerschap bijdragen aan de samenwerking. Die betrokkenheid ervaren wij als bijzonder waardevol. De beschikbare formatie van economische zaken bestaat (indicatief) uit 8,2 fte. De formatie is volgt verdeeld:

- 2,1 fte voor beleid en bestuurlijke advisering;
- 3,3 fte voor accountmanagement en bedrijfscontacten;
- 1,4 fte voor projectleiding;
- 1,4 fte voor coördinatie en ondersteuning.

4.3 Evaluatie

We informeren de gemeenteraad periodiek via de reguliere planning en control cyclus over de stand van zaken. Begin 2026 zal een tussentijdse evaluatie worden gedaan van deze uitvoeringsagenda, die ook aan de gemeenteraad wordt aangeboden. Waar mogelijk doen we dit in combinatie met cijfers en feiten uit de economische verkenningen. We maken in ieder geval gebruik van:

- Arbeidsmarkt monitor, economische verkenningen.
- Gegevens CBS, KvK, LISA gegevens werkgelegenheid.
- Koopstromenonderzoek, SWOT-analyse winkelgebieden.
- Monitoring visie detailhandel en horeca.
- Eigen bronnen (werkproces, p&c).

In bijlage 3 treft u een samenvatting van de evaluatie van het economisch beleid van de afgelopen jaren 2020-2023.

Onderwerp	2024	Toelichting
KRACHT VAN HEERENVEEN		
Circulaire economie	Budget programma circulaire samenleving	Budget vanuit programma Circulaire samenleving € 80.000
Innovatie Pact Fryslân	33.000	Samen met F4 en provincie, subsidie voor basisorganisatie
Merkidentiteit	20.000	Samen met F4 en provincie, regie IPF NB geen structurele middelen beschikbaar
Vestigen in Friesland acquisitie	10.000	Samen met F4 en provincie, samenwerking gericht op acquisitie
Onvoorzien	10.000	Diverse projecten incidenteel
FACILITEREN EN ONDERSTEUNEN MKB		
Fair Trade	5.000	Basisbudget subsidie
Parkmanager met OKH	Budget programma Energie voor morgen	Samen met OKH, Rabo en HOF, vanuit budget energietransitie € 10.000.
Subsidie Centrum Platform Heerenveen	165.000*	Vanuit reclamebelasting (grotendeels), incl. 15k voor organisatie en 15k voor evenementen. <i>*afhankelijk van opbrengst.</i>
Subsidie Heerenveen Ondernemersfonds	388.000*	Fonds wordt gevoed vanuit opslag OZB <i>*afhankelijk van opbrengst.</i>
Ondernemersbijeenkomsten, EZ-communicatie, lidmaatschappen	20.000	Activiteiten uitvoeringsagenda, ook CRM-systeem.
Onvoorzien	30.000	Versterken ecosysteem, bijv. "founded" of andere (gezamenlijke) initiatieven gebaseerd op economische samenwerkingsagenda
VESTIGINGSKLIMAAT		
Impuls samenwerking triple helix	30.000	Knooppunt 20000, On Stage 6000, Techniek Tastbaar 1500, Lego League e.d.
Merk Fryslân	5.500	Provinciale marketing Toerisme
Friesland Convention Partners	5.000	Marketing zakelijke markt
Toeristisch Netwerk Het Andere Friesland	40.000	Regiomarketing Zuidoost toerisme, financiering samen met OWO en Sml

Heerenveen n Gouden Plak	80.000	Regiomarketingorganisatie breed i.s.m. OKH, HCOV en Heerenveen vitaal.
Koopstromenonderzoek	4.000	Samen met provincie en andere gemeenten
Software voor bedrijventerreinen aanpak energie	Budget programma Energie voor morgen	Budget vanuit energietransitie € 10.000
Marrekrite	46.000	Bijdrage aan GR toeristisch recreatieve voorzieningen
Recreatie en toerisme	12.000	Uitvoeringsplan waterrecreatie (o.a.)
Havennetwerk	10.000	Samen met F4, DFM en Harlingen
Totaal	895.500	Structureel budget
Subsidies voor 4 jaar (centrumfonds)		Na 2024 niet meer beschikbaar
Impuls CPH	20.000	2021 tm 2024
Impuls evenementen en regiomarketing	75.000	2021 tm 2024
Projectbudget waterrecreatie		Na 2024 niet meer beschikbaar
Waterrecreatie overheveling	25.000	overheveling van 2023 naar 2024
Waterrecreatie begroting	50.000	2021 tm 2024, laatste jaar

Figuur: Indicatief overzicht financiën EZ 2024, gebaseerd op de begroting.

5. Bijlagen

Bijlage 1 Landelijk, regionaal en flankerend beleid

Landelijk beleid

Het Rijk voert actief economisch beleid in combinatie met de klimaatdoelstellingen. Het Rijk werkt samen met provincies en gemeenten aan een duurzaam én ondernemend Nederland: een klimaat neutrale samenleving en een sterke, open economie. We geven ondernemers de ruimte om te vernieuwen en benutten de economische kansen van verduurzaming en digitalisering. Met het Nationaal Groeifonds trekt het kabinet tussen 2021 en 2025 € 20 miljard uit voor projecten. Het gaat om gerichte investeringen op 2 terreinen waar de meeste kansen aanwezig zijn voor structurele en duurzame economische groei.

Klimaatakkoord

Het landelijke beleid rondom de energietransitie en het Klimaatakkoord heeft grote impact. Het beleid stimuleert de ontwikkeling van duurzame energie, energiebesparing en circulaire economie. Dit biedt kansen voor nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid, maar het levert ook uitdagingen op waarbij de gemeente een faciliterende en aanjagende rol moet (gaan) vervullen.

Nationaal Programma Circulaire Economie 2023 – 2030

In het NPCE zijn vier 'knoppen' waar met circulaire-economiebeleid aan gedraaid kan worden om ons grondstoffengebruik meer circulair te maken.

1. Vermindering van grondstoffengebruik.
2. Substitutie van grondstoffen
3. Levensduurverlenging
4. Hoogwaardige verwerking

De gemeente Heerenveen heeft circulaire economie opgenomen in één van de zes transitieprogramma's.

Missiegedreven innovatiebeleid

Het kabinet heeft besloten om de innovatiedoelstellingen aan te scherpen, die waren gekoppeld aan de topsectoren. Vanaf 2023 richt het *missie gedreven innovatiebeleid* zich op vijf missies (doelen) op het gebied van:

- Energietransitie: Nederland klimaatneutraal in 2050;
- Circulaire Economie: Nederland volledig circulair in 2050;
- Gezondheid & Zorg: Mensen in Nederland leven 5 jaar langer gezond en er zijn 30% minder gezondheidsverschillen tussen sociaaleconomische groepen in 2040;
- Landbouw, Water en Voedsel: Een vitaal landelijk gebied en een veerkrachtige natuur in een klimaatbestendig Nederland. Water en bodem zijn sturend, het landbouw- en voedselsysteem is duurzaam en gezond en de delta is veilig;
- Veiligheid: Nederland is veilig en weerbaar tegen externe dreigingen en ondermijnende criminaliteit, zowel in de fysieke omgeving als het digitale domein.

Provinciaal beleid

Beleidsnota economie Fryslân 2021-2025

De economie van Fryslân heeft zich de afgelopen jaren positief ontwikkeld. In termen van werkloosheid en werkgelegenheid staat Fryslân historisch gezien goed voor. Door ondernemers, kennisinstellingen en andere maatschappelijke partners is er de afgelopen jaren hard gewerkt aan het opbouwen van economische samenwerking in Fryslân. Het Innovatiepact Fryslân, Vereniging Circulair Friesland, de samenwerking tussen de F4 gemeenten, de fusie tussen de hogescholen en de komst van de RUG/Campus Fryslân zijn allemaal initiatieven die het organiserend vermogen in de provincie de afgelopen jaren hebben vergroot en die hebben bijgedragen aan een vitale economie. In de beleidsnota economie 2021-2025 zijn door de

provincie vier actielijnen benoemd om verder bij te dragen de brede welvaart. Dit zijn:

1. Bijdragen aan de majeure transities (transities van een lineaire naar een circulaire economie, van fossiele naar duurzame energie, van analoog naar digitaal en van zorg naar positieve gezondheid);
2. Inspelen op de demografische ontwikkeling;
3. Naar een lerende economie (iedereen doet mee);
4. Vergroten van de wendbaarheid en weerbaarheid van ondernemers in Fryslân.

Regionale Innovatie Strategie voor Slimme Specialisatie (RIS3)

In de innovatiestrategie van Noord-Nederland staan 4 grote ontwikkelingen – transities – centraal: van een lineaire naar een circulaire economie, van zorg naar (positieve) gezondheid, van fossiele naar hernieuwbare energie en van analoog naar digitaal (SNN, 2023). Met de RIS3 zetten we in op een innovatiever en sterker Noord-Nederland en werken we aan een circulaire, sociale en inclusieve regio.

Regionaal beleid door Heerenveen vastgesteld

Bedrijventerreinen Zuidoost-Friesland Regionale afspraken 2022-2035 (B&W)

Op grond van het landelijke Convenant Bedrijventerreinen en de provinciale doorvertaling in de Verordening Romte en de nieuwe Omgevingsverordening (vastgesteld op 25 mei 2022), worden periodiek in Fryslân regionale afspraken gemaakt over de ontwikkeling van bedrijventerreinen.

De regio Zuidoost Friesland wil bestaande bedrijven in de regio ruimte bieden om zich te kunnen door ontwikkelen. Daarnaast willen we ruimte houden om nieuwe bedrijven te kunnen huisvesten die onze economische structuur versterken en/of bijdragen aan de maatschappelijke opgaven van de regio. Op dit moment ligt het uitgiftetempo van de bedrijventerreinen in de regio erg hoog en kan niet altijd worden voldaan aan verschillende vragen uit de markt.

Regionale ontwikkelstrategie Recreatie en Toerisme in Zuid Oost Friesland (Raad)

Dit is een onderdeel van de regiodeal. De visie voor de regio in 2030 is de ontwikkeling van een relatief onontdekte regio naar een bestemming die zichtbaar en beleefbaar is voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Waar op een gebalanceerde manier genieten van een aantrekkelijke, vitale leefomgeving en het vestigingsklimaat.

Lokaal/gemeentelijk beleid

Raadsagenda

De gemeenteraad heeft op 9 juni 2022 de raadsagenda Heerenveen 2022-2026 vastgesteld. De raadsagenda is door de gezamenlijke fracties van de gemeenteraad van Heerenveen opgesteld. Over de onderwerpen in deze agenda wil de raad in ieder geval belangrijke besluiten nemen in de bestuursperiode 2022- 2026. Vier onderwerpen hebben prioriteit in deze bestuursperiode:

1. Dienstverlening van de gemeente
2. Bestaanszekerheid van inwoners
3. Wonen en volkshuisvesting
4. Duurzaamheid (circulaire economie, energietransitie, biodiversiteit, klimaatadaptatie)

Het economisch beleid heeft raakvlakken met alle vier deze onderwerpen.

Omgevingsvisie Heerenveen

Kernopgave 1 van de omgevingsvisie is het werken aan Heerenveen als (boven)regionaal centrum voor (top)sport, werk en voorzieningen. We willen banenmotor voor de regio zijn en blijven. Niet groeien om het groeien, maar omdat we willen zorgen voor toekomstbestendige werkgelegenheid op basis van onze kracht. Om het (top)sportprofiel en de bijbehorende economische spin-off op lange termijn vast te houden, is het belangrijk dat (de gebieden rondom) Sportstad en Thialf aantrekkelijk zijn en goed blijven functioneren. Het woon- en vestigingsklimaat in de gemeente verbeteren we door de centrumgebieden in Heerenveen, Akkrum, Jubbega en Aldeboarn op orde te brengen. Daarnaast zorgen we ervoor dat de er voldoende

werklocaties van goede kwaliteit zijn en dat de (bovenregionale) bereikbaarheid is gewaarborgd. Wanneer deze basis op orde is, kan Heerenveen door ontwikkelen in sectoren als circulaire economie, duurzame logistiek en het cluster sport, vitaliteit & voeding.

Omdat we een schaarste in grondstoffen willen voorkomen, is een omslag naar een circulaire economie noodzakelijk. Met de bestaande bedrijven en organisaties op dit gebied willen we Heerenveen verder laten uitgroeien tot een Circular Valley: een aantrekkelijke plek waar ruimte is om met allerlei circulaire innovaties te experimenteren en op zoek te gaan naar nieuwe verdienmodellen.

De vrijetijdseconomie vormt een interessante groeisector voor onze gemeente en kan tegelijkertijd positief bijdragen aan het woon- en leefklimaat (en daarmee het vestigingsklimaat). Dit vraagt een heldere profilering en samenwerking met andere gemeenten in de regio.

Transities

Er zijn transitielijnen benoemd als onderlegger voor de meerjarenplanning en begroting in Heerenveen door de raad. Deze transities zijn uitgewerkt in programma's en activiteiten. Dit vervangt (deels) bestaand beleid of sluit erbij aan. Bijvoorbeeld het in 2019 opgestelde duurzaamheidsprogramma 2019-2022 bestond uit vier aspecten: Energietransitie, Klimaatadaptatie, Biodiversiteit, Circulaire Economie. Dit programma, waarin onder meer Circular Valley al benoemd was als kans, is nu vervangen door de transitielijn circulair.

Visie Detailhandel en Horeca

Er is een recent (2022) vastgestelde visie op detailhandel en horeca Heerenveen. In de visie staan onder meer afspraken over:

- Het positioneren van de verschillende winkelgebieden en richting geven aan de benodigde transformatie als uitwerking van de Omgevingsvisie Heerenveen;
- Een actueel toetsings- en beleidskader voor initiatieven.

De visie houdt rekening met de voorwaarden van de Dienstenrichtlijn en sluit aan op de ambities uit de centrumvisies Heerenveen, Akkrum en Jubbega.

Visie waterrecreatie

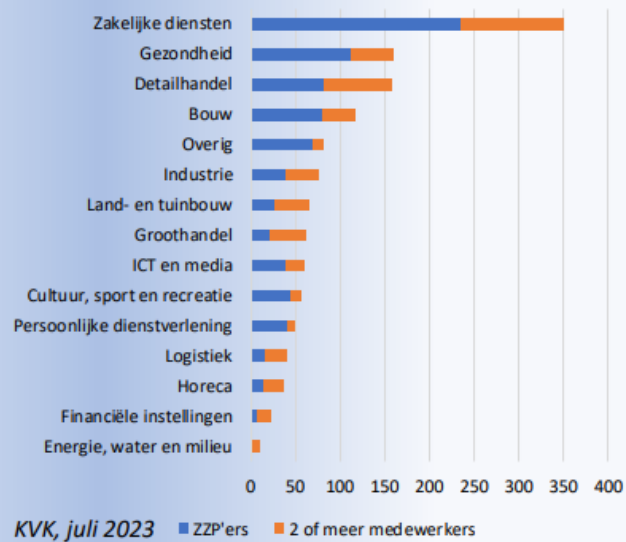
De gemeenteraad heeft in 2020 de visie Waterrecreatie Heerenveen vastgesteld. Daarin is voor de komende jaren een duidelijke en gedragen koers uitgezet om Waterrecreatie in de Gemeente Heerenveen beter te benutten en (strategisch) betere keuzes te maken. Het doel van de visie Waterrecreatie is om de ambities voor de komende jaren op het gebied van Waterrecreatie vast te leggen, een afwegingskader te bieden voor initiatieven en projecten en het ontwikkelperspectief te benutten. Dit door de basis op orde te krijgen, het aanbod te verbijzonderen, de profilering te optimaliseren en de zichtbaarheid en vindbaarheid te vergroten.

Flankerend beleid

Daarnaast is er samenhang met gemeentelijk beleid voor o.a. cultuur, sport en het sociaal domein (werkgeversbenadering). Zo draagt de gemeente bijvoorbeeld bij aan "Heerenveen 'n gouden plak" en de topsport.

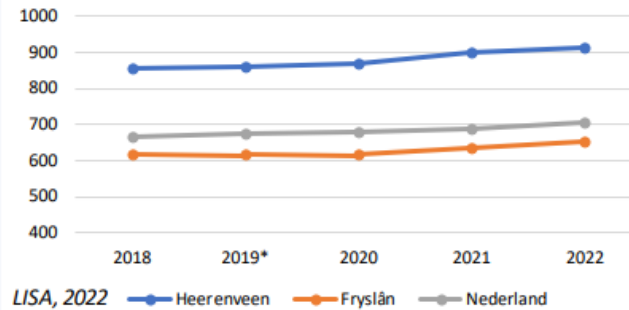
Inwoners	51.637	2023*	CBS
Banen totaal	34.528	2022	LISA
Vestigingen per 10.000 inwoners	1.351	Q3 2023	KVK
Werkloosheid	3,4%	2022	CBS
Func tiemenging (0=wonen, 100=werken)	59,1%	2022	WSJG

Vestigingen per 10.000 inwoners

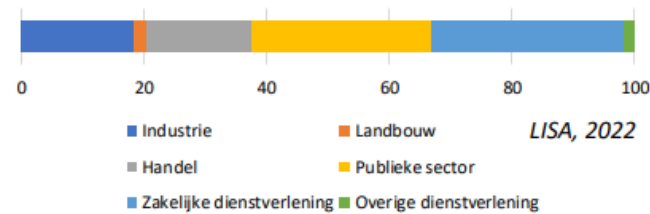

Factsheet Economie

Banen per 1.000 inwoners 15-74 jaar

Banen naar sector %

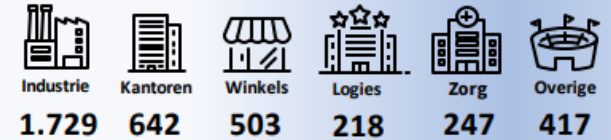

Top 3 innovatieve sectoren

Utiliteitsbouw

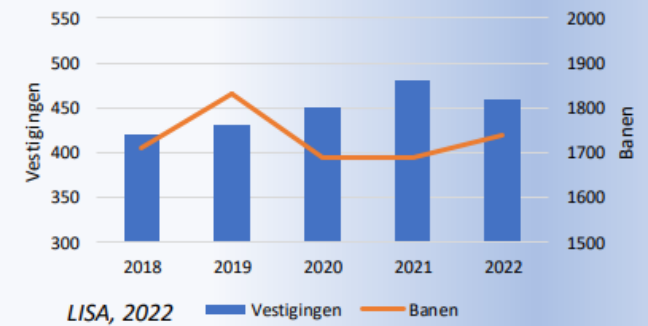
BAG, 2020

Ontwikkeling zzp'ers per 10.000 inwoners KVK, juli 2023

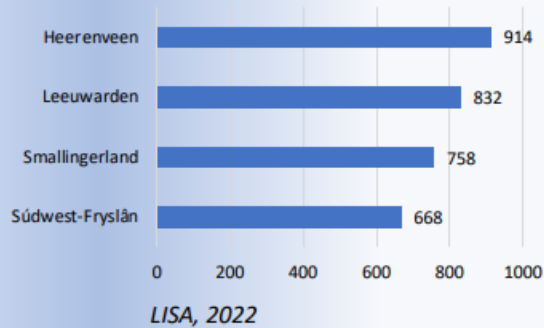

Recreatie & toerisme

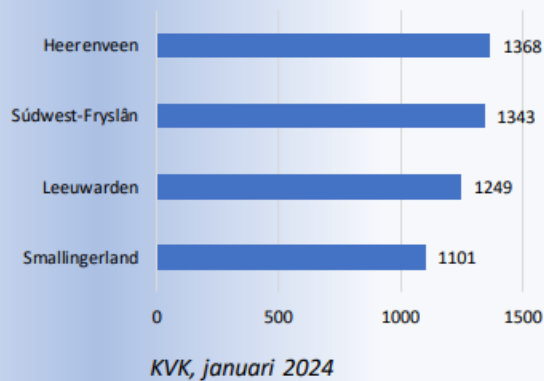

Vergelijking F4

Banen per 1.000 inwoners 15-74 jaar

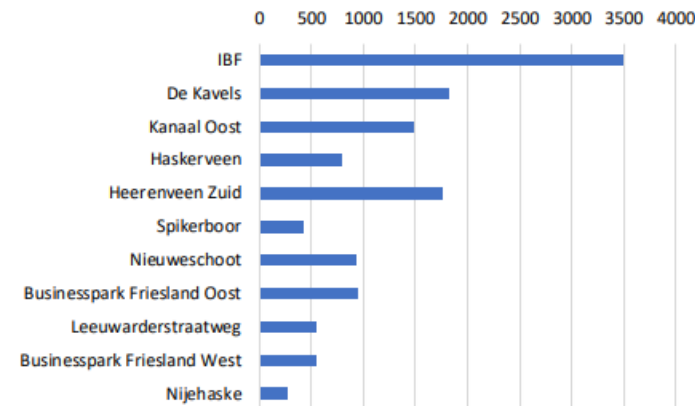

Vestigingen per 10.000 inwoners

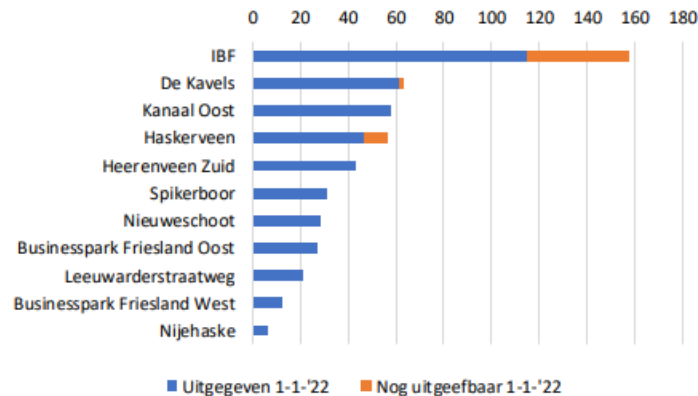

Bedrijventerreinen

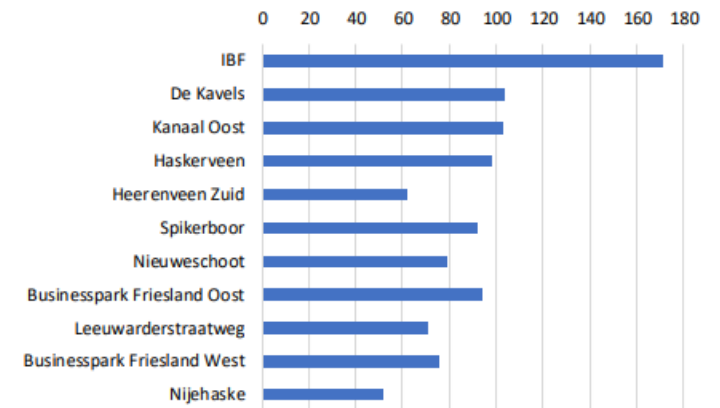
Banen 2021

Oppervlakte in ha

Vestigingen 2022

Grootste sectoren 17%+ banen	1	2	3
IBF	Logistiek	Groothandel	Industrie
De Kavels	Logistiek	Zakelijk	
Nieuweschoot	Logistiek	Industrie	Groothandel
Spikerboor (Akkrum)	Logistiek	Bouw	
Kanaal Oost	Industrie		
Haskerveen	Industrie	Bouw	
Heerenveen Zuid	Industrie		
Businesspark Friesland Oost	Groothandel	Detailhandel	
Businesspark Friesland West	Groothandel	Bouw	
Leeuwarderstraatweg	Zakelijk	Industrie	
Nijehaske	Detailhandel	Zakelijk	Gezondheid

STRATEGIE EN RESULTAAT 2025

WAT HEBBEN WE GEDAAN 2020-2023

HEERENVEEN IN 2030

In 2030 leven we in een economie die duurzaam en vitaal is.

Ondernemers zijn in staat zich aan te passen aan de eisen van de tijd en in te spelen op kansen die zich voordoen.

Onderwijs, ondernemers en overheden werken samen aan maatschappelijke opgaven, en voegen waarde toe aan de samenleving.

De werkgelegenheid sluit aan bij onze kracht en de behoefte van de samenleving.

De Heerenveense economie is klaar voor de toekomst.

HEERENVEEN ONTWIKKELT EN PROFILEERT ZICH MET KRACHTIGE STUWENDE SECTOREN:

- Duurzame logistiek
- Circulaire economie
- Sport, vitaliteit en voeding

1. Circular valley krijgt vorm, de eerste kansrijke projecten worden gerealiseerd;
2. MKB bedrijven passen circulaire producten en materialen toe in de bedrijfsvoering en zien vergroenen en verduurzamen als kans;
3. Logistieke bedrijven werken samen aan verduurzaming van de mobiliteit;
4. Logistieke bedrijven werken samen op het gebied van arbeidsmarkt, opleidingen kennisontwikkeling;
5. We hebben in beeld welke economische kansen er liggen voor (de ontwikkeling van een cluster rondom) sport, gezondheid/vitaliteit, voeding en blue zone;
6. We hebben financiële instrumenten om gewenste ontwikkelingen te stimuleren;
7. Ons strategisch accountmanagement verbindt, faciliteert en innoveert.

HEERENVEEN HEEFT EEN STERK EN GOED DRAAIEND MKB, WAAR KANSEN ONTSTAAN DOOR INNOVATIE, KENNISUITWIJSELING EN CROSS-SECTORALE SAMENWERKING

1. De werkgelegenheid blijft zich positief ontwikkelen;
2. Het aantal innoverende en exporterende bedrijven is toegenomen;
3. We kennen de behoeftes en vragen van een groot deel van ons MKB en kunnen hier op inspelen;
4. Ons MKB kent de ondersteuningsmogelijkheden en faciliteiten die in Fryslân beschikbaar zijn. Dit netwerk en deze kennis is voor hen toegankelijk en bereikbaar;
5. Onze dienstverlening en accountmanagement is verder geprofessionaliseerd;
6. We hebben een aanpak om impact-ondernemen en ondernemen vanuit de global goals te stimuleren.

HEERENVEEN IS AANTREKKELIJK OM TE WERKEN, TE RECREËREN EN TE WONEN. WE WERKEN SAMEN MET ONDERWIJS EN ONDERNEMERS. ONZE TROTS DRAGEN WE SAMEN UIT.

1. Bedrijventerreinen worden duurzamer en kennen minder leegstand;
2. KNO is (bijna) uitgeroepen;
3. Onze economische samenwerking met de F4 gemeenten is slagvaardig en effectief;
4. Ondernemers in Heerenveen en de regio profiteren van de algemene groei in toerisme;
5. We vermarkten Heerenveen samen met ondernemers en onze partners en doen dat professioneel;
6. Ondernemers zijn actief betrokken bij de plannen om de kernen Heerenveen, Akkrum en Jubbega te versterken;
7. Ons accountmanagement voor toeristische en centrumondernemers is versterkt;
8. We hebben samen met ondernemers en onderwijs een aantal projecten gerealiseerd.

- Uitgiftecriteria Haskerveen gericht op duurzaamheid en circulariteit ontwikkeld.
- Voorbereiding circulair ambachtscentrum en cluster rondom NTCP op Haskerveen.
- Bedrijfsbezoeken met als thema energie en circulariteit.
- Visie Circular valley ontwikkeld. Om bedrijven beter te betrekken bij circulariteit.
- Actief bijdragen aan ontwikkeling Chemport/Greenwise (samenwerking Noord Nederland gericht op circulariteit).
- Onderzoek en visie mogelijkheden voor een Clean Energy Hub.
- Stimuleren elektrificatie logistiek door te zoeken naar gezamenlijke oplossingen (focus IBF).
- Stimuleren gezamenlijke oplossingen netcongestie (focus Heerenveen zuid).
- Quicksan economische impact (verplaatsen) ziekenhuis.
- Acquisitie strategie en aanpak in samenwerking met de F4 en provincie. (focus circulariteit en food);
- Strategisch accountmanagement om kansen te onderzoeken, innovatie te stimuleren en partijen te koppelen. Gericht op ontwikkeling.
- Subsidieregeling duurzaam ondernemen (ivm inflatie en energieprijzen) ontwikkeld en uitgevoerd.

- Veel ondernemerscontacten ivm corona en daarop relatiebeheer, beleid en (stimulerings)maatregelen ontwikkeld en uitgevoerd.
- Deelname in Friese programma's zoals Sterk Fries Ondernemerschap (Founded), InnovatiePact Fryslân, Ynbusiness, Vereniging Circulair Fryslân.
- FairTrade Heerlijk Heerenveen gestimuleerd om te professionaliseren.
- Positieve inzet op social media zoals LinkedIn (Ondernemend Heerenveen).
- Optimaliseren dienstverlening door o.a. opgave tafels, intake tafels, bedrijvenbox.
- Accountplan (aanzet): relatiebeheer, weten wat er speelt en behoeftes kennen, verbanden leggen (strategie en veel dagelijkse dingen).
- Investeren in relatie met de 7 ondernemersverenigingen (focus op de grotere).
- Adviseren over initiatieven en ontwikkelingen van ondernemers (toerisme, bedrijventerrein, detailhandel, horeca)
- Impact-ondernemen: evenement en campagne "Meer dan werkgever" en impact onderdeel van energie, circulariteit e.d..
- Regionaal bedrijventerreinplan Zuidoost op- en vastgesteld, waarin ontwikkelingsmogelijkheden voor KNO fase 2 zijn vastgelegd.

- Pilot netcongestie op bedrijventerrein Heerenveen zuid.
- Selectie en uitgiftebeleid IBF (in kader van Didam) opgesteld, en uitgifte 20 kavels op IIBF gestart. Ook voor Haskerveen (circulair en duurzaam).
- Actief begeleiden van ondernemers met huisvestingsvragen en andere vraagstukken...
- Samenwerking F4 met InnovatiePact en provincie wordt herijkt.
- Regionale toeristische ontwikkelstrategie en visie Waterrecreatie opgesteld.
- Toeristische projecten uit Ervaren en Turf en regionaal uitgevoerd.
- Leidraad vitale logies opgesteld om initiatiefnemers kaders mee te geven voor duurzame en toekomstbestendige ontwikkeling (lokaal en regionaal).
- Visie detailhandel en horeca vastgesteld.
- Professionaliseren CPH (centrumondernemers) en Heerenveen n Gouden Plak.
- Veel inzet op ondernemers betrekken bij centrumplannen
- Voorbereiden ontwikkelen en uitvoeren KNO
- Ontwikkelen recreatieve routestructuren.
- Economische impact Lelylijn in beeld brengen.
- Inbreng EZ en toerisme bij Omgevingsvisie, Buitengebied, NOVEX e.d..

30 samenwerking:
KnOppunt, On Stage
Techniek tastbaar